

Sagerne sattes til Forhandling.

J. P. Larsen: Den Sag, som i Dag behandles her i Tinget, kan vel uden Overdrivelse siges at være den mest omstridte Sag i dansk Politik gennem lange Tider. Jeg skal ganske afstaa fra at efterforske Grunden eller Grundene til, at Sagen om Danmarks Forsvar er blevet saa stærkt skelsættende. En saadan Efterforskning tjener i dette Øjeblik ikke noget rimeligt Formaal, saa vist som det nu mere end nogen Sinde drejer sig om at faa en positiv Ordning, der kan holde et Stykke ud i Fremtiden. Derimod kan jeg ikke tilbageholde en Bemærkning om det *beklagelige* i, at denne Sag, som i videste Forstand angaar enhver Dansk, netop blev skelsættende fremfor det, den skulde og burde være: samlende. Det kan i denne Forbindelse ikke overses, at rene partipolitiske Formaal og Agitationen derfor i tidligere Tider har spillet en alt for stor Rolle. Det havde været bedre for Sagen, om Bestræbelserne i langt højere Grad havde været rettet imod at skabe en Ordning, der tog Sigte paa selve Formaalet og mindre paa partipolitiske Formaal. Jeg tænker her paa den for et halvt Hundrede Aar siden herskende Klasse, der tog Forsvarsspørgsmaalet op og udnyttede det paa en Maade, som lod formode, at denne Klasse mente at være den eneste i Landet, der var i Besiddelse af Fædrelandskærlighed. Hensigten med denne Tagen Patent paa Fædrelandskærlighed, udtrykt ved militaristisk Rustnings-Begær, var at skabe et Flertal i Befolkningen, hvoraf kunde fremgaa en Rigsdag, som kunde og vilde være den da herskende kapitalistiske Klasse til Vilje.

At disse politiske Drømme ikke gik i Opfyldelse, er det overflødigt at nævne, men Spørgsmaalet: Danmarks Forsvar, tog ubodelig Skade deraf — derom vidner Forsvarsordningerne af 1909, af 1922 og 1932. Alle uden Undtagelse lider de af den Grundskavank at have et Omfang, der forudsatte betydeligt større Pengemidler, end de paa-gældende Love hjemlede; og her er det, at det foreliggende Lovforslag paa titalende Maade adskiller sig fra de før nævnte Ordninger.

Enkelte politiske Modstandere af Regeringen har haanende talt om Socialdemokratiets Frontforandring angaaende Forsvarsspørgsmaalet, alt i den skønne Hensigt at udsaa Mistænkeliggørelsens Sæd blandt vort Partis Hundre tusinder af Tilhængere. At fortsætte med saadanne Bestræbelser vil være spildt Arbejde, hvorom

jo for øvrigt de stedfundne Valg taler et tydeligt Sprog.

Efter Verdenskrigens Afslutning og Folkeforbundets Dannelse vakttes hos Millioner af Mennesker Forhaabninger om fredeligt Samarbejde mellem Folkene og deraf følgende Indskrænkninger af Rustningerne. Paa Baggrund af disse Forhaabninger gik vort Parti stærkt ind for Afrustningstanken, hvad der gav sig praktiske Udslag gennem Fremsættelse og Vedtagelse af dertil sigtende Lovforslag her i Tinget. Det var Dagens Gerning, da de nævnte Forhaabninger endnu var levende. Desværre har det vist sig, at Forhaabningerne ikke lader sig opretholde. Forholdene Landene imellem er nu ganske anderledes, end da Afrustningsforslagene blev fremsat og vedtaget her i Tinget. Denne forandrede Tilstand har vort Parti og dets besluttende Kongres taget Konsekvensen af, som vi altid har gjort ogsaa paa andre Omraader, naar Tiden og Forholdene krævede det. Vi har aldrig været af den Anskuelse, at et Land, heller ikke vort, kunde undvære militære Magtmidler; der kan, som Fortiden har vist, komme til at foreligge Opgaver, til hvis Løsning et vist militært Apparat er nødvendigt. Men dette betyder ikke, at vi nærer nogen som helst Forventning om, at vort Land, selv om det alleryderste blev ofret, ved militære Foranstaltninger til Lands og Vands kunde opnaa den Tryghed og Sikkerhed, som alle ønsker. Hertil strækker vore Kræfter ikke. Jeg skulde tro, at der heller ikke er nogen Uenighed om dette Hovedsynspunkt. Uenigheden kommer først frem, naar Talen bliver om, hvor meget der skal ofres paa Muligheden for Løsning af de omtalte Opgaver, som kan komme til at paa-hvile vort Land.

Af det hidtil i Pressen fremkomne og ved Betragtning af det Forslag, som Det konservative Folkeparti forelagde her i Fjor, synes det af fremgaa, at i hvert Fald dette Parti har meget betydelige Ønsker i Retning af Oprustning. Men dette vil vel afsløre sig under Sagens videre Gang.

De foreliggende Lovforslag blev af den højtærede Forsvarsminister saa udførligt gennemgaaet ved Forelæggelsen, at jeg skal afholde mig fra en Gennemgang og om Enkelthederne henviser til Forelæggelsestalen og de Lovforslagene ledsagende Bemærkninger. Jeg kan ganske tiltræde Ministerens Udtalelse om, at bedre er en vel udrustet Styrke end en Efterligning af en Stormagts-hær uden det nødvendige Materiel. Jeg tror,